

СУДБА ДРЕВНИХ

Душан Божиќ

СУДБА ДРЕВНИХ

Откада је Мјесеца и Сунца
Бајословне преносе се р'јечи:
Кадно св'јетом вози завадаше,
Кад не вјеше још ни првих људи,
Над крошњама дуба¹, у небесих
Столоваше грома кнез Перуне
Кога многи јунак поштоваше;
А у долу рогати Велеше
Бог скотије², бог свакога блага -
Господаром он ц'јелог би Нава³.
У брадату змију преображен
Он се попе ће му мјесто није
Те преоте громовника стадо.
Кад поведе да напоји стоку
Виће њега бог праведни Перун:
Расрди се јаросни громовник
Пак ће громом тући по Велесу.
Док за старо замицаше дебло
С'јевну муња, кладу располути
Те за камен сакрије се - гуја.
И ту га је Перун пронашао!
Ће год в'јаше змај се сакривао,
Онће громом Перун ударао.
На пошљетку гром Велеса снађе:
Устр'јели га муњом силовитом -
Како га је лако ударио -
Са црном га земљом саставио.
Паде змија у земљицу црну,
И облаци надвише се тавни,
Киша дажди три дан' и три ноћи.
Одржаше сви богови тризну⁴,
Оплакаше бога скотијега:
Преузе га Мајка Земља Родна
И пригри међу своја њедра.
Није мртав Велес стародавни -
Он ће нићи с премалећа⁵ цв'јећем
Коловрат⁶ времена се окреће.

¹храст, свето дрво, Словени су свет
представљали у облику хрasta.

²стока, покретна имовина, благо.

³други свет, нематеријални свет,
свет умрих.

⁴обряд посвећен мртвима, даћа.

⁵пролеће, период пре лета.

⁶символ сунца и цикличности
времена, назив за точак на
преслици.

во је прича о сукобу два словенска божанства, о Перуну који је бог грома и господар муње и о Велесу, богу сточарства, блага, уметности и магије. Они су супротстављени један другоме као два дела која чине целину, Перун је заштитник ратника а Велес би био бог земљорадника, сточара али и свештенства. Њихов однос реконструисан је на основу обредних прича које су се сачувале до данас. Такође од велике помоћи је и компаративна митологија јер се прича о громовнику који се бори са змајоликим божанством налази у многим митологијама. Такви су митови о ведском Индри и Виртри, вавилонском Мардуку и Тиамат, балтичком Перкунасу и Велинасу, хеленском о Зевсу и Тифону и бројни други. Главна порука овог мита је победа реда над хаосом, но ту се прича наставља на мит о умирујућем богу тако да је значајнија порука о поновном рађању које ће уследити након смрти.

А када Перун убије Велеса јер му је овај одвео стоку на појило, крајем лета, прво ће падати киша, долазећа јесен, затим ће Велес бити мртав, наступиће зима, да би се поново родио са пролећем. И тако у вечност.

написао:

Душан Божић

лекторисао:

К. Мерлокампини

цртао:

Душан Божић

Откада је Мјесеца и Сунца
Бајословне преносе се р'јечи:
Кадно св'јетом бози завадаше,
Кад не бјеше још ни првих људи,

Над крошњама дуба, у небесих
Столоваше грома кнез Перуне
Кога многи јунак поштоваше;

А у долу рогати Велеше
Бог скотије, бог свакога блага -
Господаром он ц'јелог би Нава.

У брадату змију преображен
Он се попе ће му мјесто није
Те преоте громовника стадо.

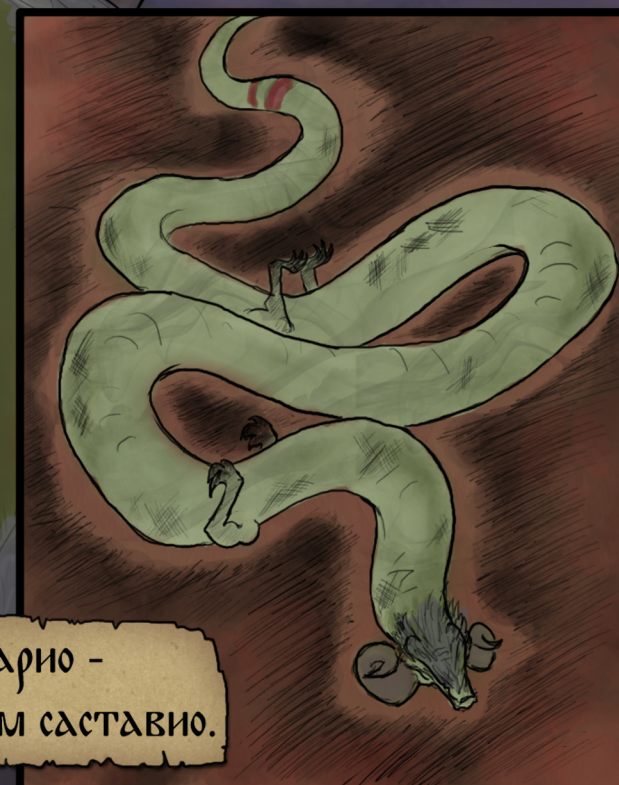
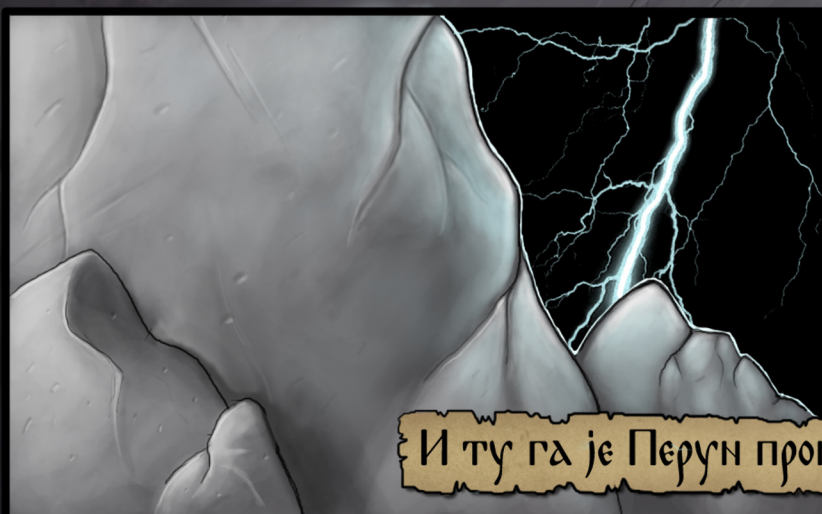

Кад поведе да напоји стоку
Виће њега бог праведни Перун:

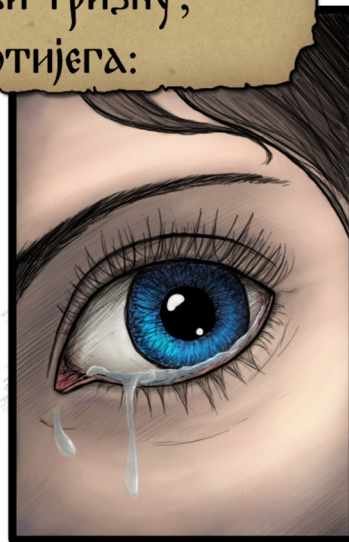
Расрди се јаросни громовник
Пак ће громом тући по Велесу.

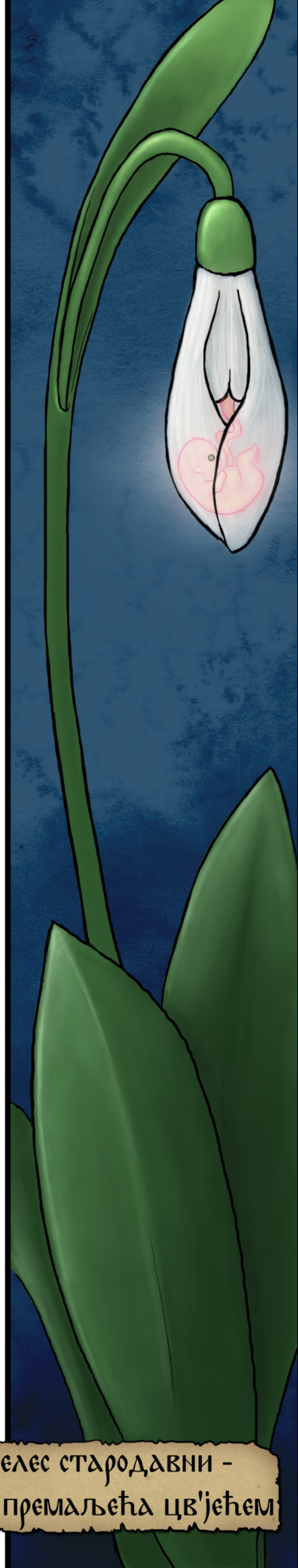

Паде змија у земљицу црну,
И облаци надвише се тавни,
Киша дажди три дан' и три ноћи.
Одржаше сви богови тризну,
Оплакаше бога скотијега:

Преузе га Мајка Земља Родна
И приграли међу своја њедра.

Није мртав Велес стародавни -
Он ће нићи с премаљећа цв'јећем

Коловрат времена се окреће...

КРАЈ

Тако се завршава и поновно почиње прича о два најзначајнија словенска божанства. И попут некадашњих кумира остаје да стоји у свести њихових потомака.

